

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 23/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om försäkringsdomstolen och lagstiftning som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 september 2002 en proposition med förslag till lag om försäkringsdomstolen och lagstiftning som har samband med den (RP 101/2002 rd) till lagutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat

— en lagmotion med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om försäkringsdomstolen (LM 150/2001 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.), som remitterades till utskottet den 15 november 2001, och

— en åtgärdsmotion om utredning av försäkringsdomstolens ersättningspraxis i olycksfalls- och yrkessjukdomsärenden (AM 246/2001 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.), som remitterades till utskottet den 23 november 2001.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Arja Manner, justitieministeriet
- riksdagens justitieombudsman Riitta-Leena Paunio
- regeringsråd Tuulikki Haikarainen, social- och hälsovårdsministeriet

- justitieråd Kari Kitunen, högsta domstolen
- president Pekka Hallberg, högsta förvaltningsdomstolen
- äldre försäkringsdomare Erkki Noronen och yngre försäkringsdomare Olli Olanterä, försäkringsdomstolen
- jurist Reijo Hyvönen, Folkpensionsanstalten
- ordförande Timo Havu, pensionsnämnden
- byråchef Kristiina Piilola, kommunernas pensionsnämnd
- jurist Terttu Ujainen, besvärnämnden för studiestöd
- ordförande Outi Antila, olycksfallsnämnden
- ordförande Pekka Humalto, prövningsnämnden
- byråchef Jussi Kuusniemi, arbetslöshetsnämnden
- byråchef Sinikka Kauppinen, statens pensionsnämnd
- jurist Janne Metsämäki, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- juris doktor Pekka Timonen, Finlands Juristförbund
- vicehäradshövding, ombudsman Mikko Nyssölä, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT
- professor Olli Mäenpää.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från Finlands Studentkårers Förbund.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår att lagstiftningen om försäkringsdomstolen förnyas. I den nya lagen om försäkringsdomstolen skall finnas bestämmelser om försäkringsdomstolens personal och sammansättning vid avgöranden i olika kategorier i ärenden och om undanröjande och återbrytande av beslut med laga kraft.

I domför sammansättning skall försäkringsdomstolen precis som nu ha tre lagfarna ledamöter. En lagfaren ledamot skall ersättas av en läkarledamot om en medicinsk utredning kan påverka avgörandet av ärendet.

Försäkringsdomstolen skall fortfarande ha s.k. lekmanaledamöter eller sakkunnigledamöter, men bestämmelserna om dem skall förtydligas. Det skall finnas färre alternativa sammansättningar och lekmanaledamöterna skall inte längre delta i behandlingen av folkpensionsärenden och studiestödsärenden.

Besvärbestämmelserna föreslås delvis bli ändrade. I ärenden som gäller olycksfallsförsäkring skall ändring fortfarande kunna sökas genom besvär hos högsta domstolen. En nyhet som införs är extraordinärt ändringssökande. Högsta förvaltningsdomstolen skall i alla typer av ärenden som gäller social trygghet kunna återbryta försäkringsdomstolens beslut, om det i behandlingen i försäkringsdomstolen har skett ett procedurfel som väsentligt har kunnat påverka beslutet. Det betyder att extraordinärt ändringssö-

kande i ärenden som gäller social trygghet inte längre styrs över till högsta domstolen annat än då det är fråga om extraordinärt ändringssökande i högsta domstolens beslut.

I de ärenden som gäller social trygghet (socialförsäkring och socialbidrag) där det i dag finns en besvärsväg i bara en instans till en besvärsnämnd öppnas en besvärsväg till försäkringsdomstolen. I lönegarantiärenden styrs besvär över arbetslöshetsnämndens beslut över till försäkringsdomstolen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2003.

Propositionen har samband med budgetpropositionen för 2003.

Lagmotionen

I lagmotion LM 150/2001 rd föreslås att behörighetsvillkoren för försäkringsdomstolens läkarledamot skall ändras.

Åtgärdsmotionen

I åtgärdsmotion AM 246/2001 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att tillsätta en oberoende utredningsman för att utreda eventuella missförhållanden i ersättningspraxis i lagfästa olycksfalls- och yrkessjukdomsärenden och för att komma med förslag om hur missförhållandena kan rättas till.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Behovet av en ny lag

Propositionen har som mål att förstärka besvärssystemet i ärenden som gäller social trygghet, förtydliga lagstiftningen om försäkringsdomstolen och göra domstolens organisation smidigare och mera specialiserad. Vidare är målet att samordna bestämmelserna om social trygghet för

olika kundgrupper. I detta syfte föreslås det nuvarande besvärssystemet i en instans bli ändrat till ett system med genomgående två instanser. Detta skall ske så att besvärsnämnderna fungerar som första rättsinstans och försäkringsdomstolen som andra instans.

Försäkringsdomstolen har blivit en besvärdomstol för ett brett spektrum av ärenden som gäller social trygghet. Den behandlar årligen

över 10 000 ärenden. För den enskilda medborgaren spelar det en stor roll att försäkringsdomstolen fungerar smidigt och väl.

De nuvarande bestämmelserna om försäkringsdomstolen tillåter inte längre en utveckling av verksamheten. Också omvärldsförändringarna kräver en bredare översyn av bestämmelserna. Därför är det motiverat att utveckla domstolens organisation och göra den smidigare och mera specialiserad. Utifrån all den utredning som utskottet fått tillstyrker det lagförslagen men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Försäkringsdomstolens sakkunnigledamöter

Bestämmelserna om beslutför sammansättning av försäkringsdomstolen föreslås bli förtydligade. Det viktigaste ändringsförslaget går ut på att besvär över studiestödsärenden och folkpensioner skall behandlas i en sammansättning med tre ledamöter. I behandlingen skall inte längre delta s.k. lekman- eller sakkunnigledamöter. I övriga sammansättningar skall sakkunnigledamöterna finnas kvar.

De sakkunniga som utskottet har hört har haft motstridiga åsikter om förslaget. En del har ansett att bestämmelserna bör följa en konsekvent linje: sakkunnigledamöterna skall antingen delta i behandlingen av alla ärenden eller inte i behandlingen av några ärenden alls. Andra sakkunniga förordar propositionen och menar att den går i rätt riktning. Vidare har det anförts att intresserepresentationen äventyrar en opartisk rättegång och ifrågasätter domstolens oavhängighet.

Utskottet accepterar den föreslagna lösningen och påpekar att grundlagsutskottet t.ex. i sitt utlåtande GrUU 35/2001 rd har ansett att det inte finns något konstitutionellt hinder för att en domstol skall kunna ha sakkunnigledamöter i sin sammansättning.

Extraordinärt ändringssökande

Behörigheten beträffande extraordinärt ändringssökande föreslås bli överförd till högsta förvaltningsdomstolen som skall kunna återbryta ett beslut av försäkringsdomstolen, om det vid

behandlingen av ärendet i försäkringsdomstolen har inträffat ett sådant fel i förfarandet som väsentligt har kunnat inverka på beslutet. Förslaget motiveras på denna punkt med hänvisningar till procedurfrågor, dvs. att förvaltningsprocesslagen tillämpas vid försäkringsdomstolen. Samtidigt inskränks högsta domstolens behörighet såtillvida att den bara kan pröva ansökningar som gäller dess egna beslut.

I extrema fall kan propositionen leda till att samma ärende samtidigt kommer upp som ett besvärstillståndsärende i högsta domstolen och som extraordinärt ändringssökande i högsta förvaltningsdomstolen. Att en sådan konfliktsituation ens är möjlig är inte god lagstiftning. Trots att det är fråga om extraordinärt ändringssökande och inte om egentligt ändringssökande inskränker propositionen parternas rättssäkerhet jämfört med läget i dag, eftersom extraordinärt ändringssökande i högsta förvaltningsdomstolen bara vore möjligt på grund av ett fel i försäkringsdomstolens förfarande. I övriga ärenden innebär propositionen bredare möjligheter till extraordinärt ändringssökande.

Lagutskottet anser att högsta domstolens behörighet i fråga om extraordinärt ändringssökande skall vara oförändrad. Under de senaste åren har lagutskottet systematiskt ändrat propositioner så att riktlinjerna för ändringssökande skall vara klara och tydliga och leda vägen till en enda domstol. Utskottets hållning innebär att lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om skada, ådragen i militärtjänst och brottsskadelagen inte ändras enligt regeringens förslag. Därmed förändras besvärssystemet inte heller i ärenden som hänför sig till lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, yrkessjukdomslagen eller lagen om olycksfall i militärtjänst.

Utveckling av lagskipningen i ärenden som gäller utkomstskydd och verkställighet av den nya lagstiftningen

Lagskipningen och ändringssökandet i ärenden som gäller utkomstskydd har hamnat långt på efterkälken i det arbete som utfördes under 1990-talet för att se över de allmänna domstolarna och förvaltningsdomstolarna och lagskipningen i

dem. Lagstiftningen ändrades våren 1999 så att det är möjligt att ordna muntlig förhandling i försäkringsdomstolen och besvärsnämnderna och att till exempel den som ansökt om en förman kan höras vid dem. I samband med behandlingen av bestämmelserna om domarjäv uppmärksammade utskottet i sitt betänkande att bestämmelserna om domarjäv måste iakttas mycket noga i besvärsnämnderna och försäkringsdomstolen (LaUB 6/2001 rd — RP 78/2001 rd).

Den föreliggande lagstiftningen avser en betydligt större ändring för att modernisera verksamheten i försäkringsdomstolen. Först gäller det att omorganisera försäkringsdomstolen. Därefter fortsätter verkställigheten av övriga förslag som lagts av kommittén för ändringssökande i beslut om social trygghet och reformarbetet utvidgas till besvärsnämnderna. Den fortsatta reformen har delvis redan körts i gång. Efter denna proposition har riksdagen fått två propositioner genom vilka pensionsnämnden och statens pensionsnämnd skall lösgöras till självständiga organ. Däremot har ett förslag till utnämningsslag som har ett nödvändigt samband med lagen om försäkringsdomstolen ännu inte lämnats till riksdagen.

Ett av problemen med försäkringsdomstolen är de långa behandlingstiderna, i snitt 13—14 månader. Målet är att den nya organisationen skall bidra till att förkorta behandlingstiderna för beslut. Vid utfrågningen av sakkunniga har mycket varierande bedömningar av utsikterna för att nå målet lagts fram. Dels har det ansetts att försäkringsdomstolens verksamhet gärna kan göras effektivare, dels har det bedömts att reformen förlänger behandlingstiderna ytterligare. Utskottet har fått det intrycket att försäkringsdomstolen har föresatt sig att koncentrera sig på att effektivt genomföra omorganiseringen. Men för säkerhets skull bör regeringen ge akt på verkställigheten av reformen, med hänsyn till domstolens oberoende, och i förekommande fall hjälpa upp situationen till exempel genom tidsbestämda extra resurser.

Under behandlingen i utskottet har det kommit fram brister i försäkringsdomstolens motive-

ring av sina beslut. Bristerna finns kvar trots att saken har diskuterats och krav har ställts på bättre motiveringar både här hemma och i ett beslut från Europadomstolen för mänskliga rättigheter. Utskottet anser att så fort den nya organisationen har blivit inkörd måste åtgärder vidtas för att utveckla domstolens arbete internt, till exempel beredningen av ärenden och de skriftliga motiveringarna av beslut.

Muntliga förhandlingar har förekommit mycket sällan i försäkringsdomstolen. Det ordnas årligen 30—40 muntliga förhandlingar. I besvärsnämnderna har muntliga förhandlingar varit enskilda rariteter. Det är skäl att överväga att ordna också muntliga förhandlingar oftare än hittills.

Utskottet finner det speciellt oroväckande att förtroendet för hela systemet förefaller att vara mycket svagt i ärenden som gäller invalidpension. Detta beror möjligen i stor utsträckning på att arbetsoförmågan i många fall bedöms utifrån en bristfällig beredning som inte sker öppet i samråd med den sökande och på expertutlåtanden som saknar motivering. Misstroendet bottenar förmodligen framför allt i att sakkunniläkarna inte träffar den sökande personligen på det sätt som läkaren som undersökt sökanden gör. Misstroendet ökar ännu mer genom att den sökande får tillgång till sakkunniläkarens utlåtande bara om han eller hon särskilt ber om det. Också sakkunniläkarnas roll har kritiserats.

För klarhetens skull påpekar utskottet att sakkunniläkare behövs framför allt för att samordna beslutspraxis i fråga om invalidpensioner och för att säkerställa att alla sökanden behandlas lika.

För att öka förtroendet är det enligt utskottets mening nödvändigt att försäkringsdomstolen i samråd med besvärsnämnderna utvecklar och ändrar sina metoder att behandla ärenden som gäller invaliditetspension så att sökanden åtminstone i de fall som ser ut att resultera i ett negativt beslut hörs med anledning av hans eller hennes och nämndens eller domstolens utredning och bereds tillfälle att komma med ytterligare utredningar.

Samordning av propositionen med andra anhängiga lagändringar

Under behandlingen i utskottet har det visat sig att riksdagen samtidigt behandlar två lagförslag om utbildnings- och avgångsbidragsfonden som går i olika riktningar. I det femte lagförslaget i den föreliggande propositionen föreslås ändringar i lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden, men i proposition RP 219/2002 rd som lämnats knappa två månader senare föreslås lagen bli upphävd den 1 januari 2003. Ingenta propositionen innehåller en hänvisning till den andra som inverkar på samma sak, trots att information av detta slag enligt anvisningarna för utarbetande av propositioner skall ingå i en propositions allmänna motivering.

För att kunna samordna dessa sinsemellan motstridiga förslag har utskottet fått lov att vänta på behandlingen av proposition RP 219/2002 rd. Denna har i sin tur haft samband med proposition RP 115/2002 rd med förslag om revidering av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. När nu arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet i sitt betänkande ApUB 8/2002 rd har godkänt en ny lag om en utbildningsfond som upphäver den tidigare lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden, konstaterar lagutskottet för sin del att det femte lagförslaget måste förkastas som obehövligt.

Lagutskottet har flera liknande propositioner under behandling som måste samordnas, men som inte har uppmärksammats på beredningsstadiet. Det går inte att undvika att en sådan beredning leder till ett slumpmässigt resultat. Med hänsyn till att statsrådets system för föredragningsställstånd inte kan garantera en adekvat samordning av ärenden under tjänstemannaberedning anser lagutskottet att det för beredningen av lagstiftning behövs ett system som medger tillförlitlig utredning av anhängiga ändringsförslag i samma lagar. Därefter skall lagberedarna sätas in i hur lagförslag samordnas. (*Utskottets förslag till uttalande*)

*Detaljmotivering***1. Lag om försäkringsdomstolen**

8 §. Föredragande. I paragrafen föreskrivs om behörighet och tjänstebestämmelser för föredragande vid försäkringsdomstolen samt om utnämning av dem.

I lagförslaget finns ingen särskild bestämmelse om att kortvariga föredragande kan utnämnas för en viss tid utan alla utnämningar skall behandlas av försäkringsdomstolens förvaltnings-sammanträde. I det andra lagförslaget om ändring av lagen om utnämning av domare föreslås överdomaren vid försäkringsdomstolen däremot ha befogenhet att utnämna en domare till försäkringsdomstolen för en tid av längst två månader. En sådan skillnad i bestämmelserna om utnämning-befogenheten mellan det första och andra lagförslaget leder till onödig byråkrati. Därför föreslår utskottet att 4 mom. kompletteras med en bestämmelse om att överdomaren vid försäkringsdomstolen kan utnämna kanslichefen, assessorerna och försäkringssekreterarna för en tid av längst två månader.

11 §. Ledamöter förtrogna med arbetsförhållanden eller företagsverksamhet. I underpunkt c i 1 mom. 1 punkten föreskrivs om "avgångsbidrag eller stöd som beviljas för utbildning".

Lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden kommer att upphävas den 1 januari 2003, som förklaras i den allmänna motiveringen. Därför föreslår utskottet att dessa ord stryks i paragrafens 1 mom.

18 §. Undanröjande av beslut. Paragrafen föreslås bli ändrad såtillvida att den sista besvärinstansen, försäkringsdomstolen, skall kunna undanröja ett beslut som vunnit laga kraft på samma sätt som i andra ärenden som hör till försäkringsdomstolens behörighet.

Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med procedurbestämmelser genom en hänvisning till förvaltningsprocesslagen. Meningen är att 68 § i förvaltningsprocesslagen skall tillämpas på förfarandet.

19 §. *Återbrytande av beslut.* I paragrafen finns bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens kompetens att återbryta beslut på grund av fel i förfarandet.

Utskottet hänvisar till sin ståndpunkt om högsta domstolens ställning i den allmänna motiveringen och föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 3 mom. om att högsta förvaltningsdomstolen inte skall ha i paragrafen avsedd befogenhet att återbryta beslut som det går att söka ändring i genom extraordinärt rättsmedel hos högsta domstolen.

3. Lag om ändring av 10 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

Ingress. Ingressen beaktar inte lagändringen 684/2002. Däremot hänvisas där till lag 887/1994 som inte längre behövs, eftersom båda momenten i 10 § senare har ändrats. Utskottet har gjort följdrettelser i ingressen.

4. Lag om ändring av 73 § folkpensionslagen

73 §. Enligt paragrafens 2 mom. får ändring i prövningsnämndens beslut sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Paragrafen saknar en procedurbestämmelse. Eftersom lagen om förvaltningsförfarande fortsatt föreslås bli tillämpad vid försäkringsdomstolen faller det sig naturligt att denna lag också tillämpas på besvär. Utskottet föreslår att momentet kompletteras med att förvaltningsprocesslagen tillämpas vid besvär.

5. Lag om ändring av 3 b och 3 d § lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden

I den allmänna motiveringen framhålls att lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden kommer att upphävas den 1 januari 2003 när den nya lagen om utbildningsfonden träder i kraft. Av detta följer att det femte lagförslaget måste förkastas som obehövligt.

Den nya lagen om utbildningsfonden skiljer sig till sin struktur och förmånerna från den tidigare lagen. Där behövs inte de ändringar som föreslås i den lag som skall upphävas.

6. Lag om ändring av 9 och 14 § lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

9 §. *Ändringssökande.* Enligt 1 mom. får ändring i ett beslut av besvärsnämnden för studiestöd sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Utskottet föreslår att momentet på samma grunder som i fråga om 73 § i det fjärde lagförslaget kompletteras med att förvaltningsprocesslagen tillämpas på besvärsförfarande.

14 §. *Hänvisningsbestämmelse.* I paragrafen föreslås en sådan ändring att försäkringsdomstolen skall kunna återbryta ett beslut som vunnit laga kraft på samma sätt som i andra ärenden inom försäkringsdomstolens behörighet.

I skrivningen har inte tagits hänsyn till de ändringar som gjorts genom lag 692/2002. Utskottet föreslår följdändringar i paragrafens lydelse.

Ingress. Inte heller ingressen beaktar lagändringen 692/2002. Utskottet har gjort en följdkorrigering i ingressen.

7. Lag om ändring av 7 och 8 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

7 §. Enligt 3 mom. får ändring i olycksfallsnämndens beslut sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Utskottet föreslår att momentet på samma grunder som i fråga om 73 § i det fjärde lagförslaget kompletteras med att förvaltningsprocesslagen tillämpas på besvärsförfarande.

8. Lag om ändring av 26 § lönegarantilagen

26 §. *Förvaltningsbesvär*. Enligt 2 mom. får ändring i arbetslöshetsnämndens beslut sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Utskottet föreslår att momentet på samma grunder som i fråga om 73 § i det fjärde lagförslaget kompletteras med att förvaltningsprocesslagen tillämpas på besvärsförfarande.

På grund av detta tillägg behövs det en lagteknisk korrigering i paragrafens 3 mom.

9. Lag om ändring av 24 § lagen om lönegaranti för sjömän

24 §. *Förvaltningsbesvär*. I 2 mom. föreskrivs att ändring i arbetslöshetsnämndens beslut (om sjömanslöner) får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Utskottet föreslår att momentet på samma grunder som i fråga om 73 § i det fjärde lagförslaget ändras med att förvaltningsprocesslagen tillämpas på besvärsförfarande.

På grund av tillägget behövs en lagteknisk korrigering i 3 mom.

10. Lag om ändring av 43 och 53 d § lagen om olycksfallsförsäkring

43 §. I 1 mom. föreskrivs att ändring i olycksfallsnämndens beslut får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Utskottet hänvisar till tillägget i 73 § i det fjärde lagförslaget och föreslår att momentet kompletteras med att förvaltningsprocesslagen tillämpas på besvärsförfarande.

53 d §. I 2 mom. föreslås en sådan ändring att möjligheten till extraordinärt ändringssökande i högsta domstolens beslut stryks. Extraordinärt ändringssökande i högsta domstolens beslut skulle i vilket fall som helst styras över till högsta domstolen.

Utskottet har ovan i den allmänna motiveringen stannat för att högsta domstolens behörighet

inte bör ändras. Därför föreslår utskottet att momentet inte ändras. Paragrafen bör därför strykas ur lagförslaget.

Ikraftträdelsebestämmelsen. I 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen finns en övergångsbestämmelse som har samband med ändringen i 53 d §. Utskottet förordar inte en ändring av 53 d § och därför bör 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen strykas i lagförslaget.

Ingressen och lagrubriken. Av utskottets ändring i 53 d § följer att också ingressen och lagrubriken måste ses över.

11. Lag om upphävande av 27 § 3 mom. brottsskadelagen**12. Lag om upphävande av 25 § 3 mom. lagen om skada, ådragen i militärtjänst**

I både det elfte och det tolfte lagförslaget föreslås gällande bestämmelser om extraordinärt ändringssökande hos högsta domstolen bli upphävda. Eftersom utskottet anser att högsta domstolens behörighet skulle vara oförändrad bör det elfte och det tolfte lagförslaget förkastas.

Motionerna

Utskottet har beslutat förorda regeringens förslag om revidering av lagen om försäkringsdomstolen. Den aktuella lagmotionen går inte att passa ihop med propositionen. Därför föreslår utskottet att motionen förkastas.

Utskottet föreslår att också åtgärdsmotionen förkastas eftersom justitieministeriet genom sitt beslut den 27 maj 2002 har tillsatt en expert för att utreda hur de grundläggande fri- och rättigheterna fullföljs i behandlingen av besvär över invalidpension och lagstiftad olycksfallsförsäkring. Utredningen avser att kartlägga eventuella behov av att se över förfarandet vid behandling av besvär med tanke på parternas rättssäkerhet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår lagutskottet

att det 2 lagförslaget godkänns utan ändringar,

att det 5, 11 och 12 lagförslaget förkastas,

att det 1, 3, 4 och 6—10 lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotion LM 150/2001 rd förkastas och

att åtgärdsmotion AM 246/2001 rd förkastas.

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag**1.****Lag****om försäkringsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.	2 kap.
Försäkringsdomstolens uppgift och personal	Behandling av ärenden vid försäkringsdomstolen
1—7 § (Som i RP)	9 och 10 § (Som i RP)
8 §	11 §
<i>Föredragande</i>	<i>Ledamöter förtrogna med arbetsförhållanden eller företagsverksamhet</i>
(1—3 mom. som i RP)	I behandlingen av de ärenden som avses i denna paragraf deltar i försäkringsdomstolen två ledamöter som är förtrogna med arbetslivet och arbetsmarknaden eller företagsverksamhet. Dessa ledamöter och deras suppleanter förordnas
Kanslichefen, assessorerna och försäkringssekreterarna utnämns av försäkringsdomstolens förvaltningssammanträde. Överdomaren vid försäkringsdomstolens kan dock utnämna kanslichefen, assessorerna och försäkringsrättssekreterarna för en tid av längst två månader.	1) på förslag av de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna, när det är fråga om
	a) ärenden som gäller arbetspension för personer i privaträttsligt arbetsförhållande,

b) ärenden som gäller olycksfallsförsäkring eller olycksfall i militärtjänst, eller

c) arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd, utbildningsdagpenning, vuxenutbildningsstöd, ersättning för uppehälle, alterneringsersättning, lönegaranti (*utesl.*) eller ärenden i vilka ansökan om medlemskap i en arbetslöshetskassa har förkastats eller en medlem uteslutits ur arbetslöshetskassan,

(2—5 punkten som i RP)

(2 mom. som i RP)

12—17 §
(Som i RP)

3 kap.

Extraordinärt ändringssökande

18 §

Undanröjande av beslut

Försäkringsdomstolen kan undanröja ett laga-kraftvunnet beslut och förordna om ny behandling av ärendet i enlighet med vad som bestäms

särskilt. Ansökan om undanröjande av ett beslut skall göras inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Av särskilt vägande skäl kan ett beslut undanröjas även på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden. *I fråga om förfarandet vid undanröjande av beslut gäller i övrigt vad som i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om besvär.*

(2 mom. som i RP)

19 §

Återbrytande av beslut

(1 och 2 mom. som i RP)

Bestämmelserna om återbrytande av beslut i 1 mom. tillämpas inte på beslut i vilka ändring kan sökas hos högsta domstolen genom extraordinära rättsmedel. (Nytt 3 mom.)

4 kap.

Särskilda bestämmelser

20—24 §
(Som i RP)

3.

Lag

om ändring av 10 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) 10 §, sådan den lyder i lag (*utesl.*) 981/1996 och 684/2002, som följer:

10 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

4.

Lag**om ändring av 73 § folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/1956) 73 § 2 mom., sådant det lyder i lag 886/1994, som följer:

73 §

I prövningsnämndens beslut får ändring sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocessla-

gen (586/1996). I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

6.

Lag**om ändring av 9 och 14 § lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 10 januari 1997 om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (48/1997) 9 § 1 och 3 mom. samt 14 §, sådana de lyder i lag 344/2001 och 692/2002, som följer:

9 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av Folkpensionsanstalten om stöd för skolresor får sökas genom besvär hos besvärsnämnden för studiestöd. Ändring i nämndens beslut får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

(3 mom. som i RP)

14 §

Hänvisningsbestämmelse

Om något annat inte bestäms i denna lag, iaktas i tillämpliga delar vad som i lagen om studiestöd bestäms om verkställighet, justering och inställelse av studiestöd, återkrav, självrättelse, undanröjande av beslut, tillgång till uppgifter, användning av uppgifter, utlämnande av uppgifter, utmättnings- och överföringsförbud samt finansiering.

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

7.

Lag

**om ändring av 7 och 8 § lagen om ersättning till lantbruksföretagare för
självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/1991) 7 § 3 mom. och 8 § 2 mom. som följer:

7 §

I olycksfallsnämndens beslut får ändring sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen *på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).*

8 §

(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

8.

Lag

om ändring av 26 § lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lönegarantilagen av den 27 november 1998 (866/1998) 26 § 2 mom. och *fogas* till 26 § ett nytt 3 mom. som följer:

26 §

Förvaltningsbesvär

Ändring i arbetslöshetsnämndens beslut får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen *på det sätt som föreskrivs i förvaltningspro-*

cesslagen (586/1996). I fråga om delfåendet gäller vad som föreskrivs i 1 mom.

I fråga om extraordinärt ändringssökande i ett beslut enligt 1 eller 2 mom. som avser ett lönegarantiärende gäller vad som bestäms i 11 kap. förvaltningsprocesslagen (*utesl.*).

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

9.

Lag**om ändring av 24 § lagen om lönegaranti för sjömän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 december 2000 om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 24 § 2 mom. och fogas till 24 § ett nytt 3 mom. som följer:

24 §

Förvaltningsbesvär

Ändring i arbetslöshetsnämndens beslut får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I fråga om delfåendet gäl-

ler vad som i 1 mom. föreskrivs om delfående av beslut om lönegaranti.

I fråga om extraordinärt ändringssökande i ett beslut enligt 1 eller 2 mom. som avser ett lönegarantiärende gäller vad som bestäms i 11 kap. förvaltningsprocesslagen (*utesl.*).

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

10.

Lag**om ändring av 43 (*utesl.*) § lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) 43 § 1 mom., sådant det lyder (*utesl.*) i lag 948/1992 (*utesl.*), som följer:

43 §

När anmälan om ett olycksfall i arbete har lämnats till en försäkringsanstalt och rätten till skadestånd är ostridig, men försäkringsanstalten anser att skadeståndsskyldigheten ankommer på en annan försäkringsanstalt, är förstnämnda försäkringsanstalt skyldig att utan dröjsmål på den skadeståndsskyldiga försäkringsanstaltens vägnar i förskott på skadeståndet utbetala ett belopp som till storleken ungefär motsvarar skadeståndet. Uppnås inte enighet om vilken försäkringsanstalt som är skadeståndsskyldig, skall denna

fråga underställas olycksfallsnämnden för avgörande. Ändring i olycksfallsnämndens beslut får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

53 d §
(*Utesl.*)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(1 mom. som i RP)
(2 mom. (*utesl.*))

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statrådet inför ett tidsenligt system genom vilket

lagberedarna på ett tillförlitligt sätt kan få reda på om flera reformprojekt som gäller ett och samma lagrum pågår samtidigt.

Helsingfors den 4 december 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Henrik Lax /sv
vordf. Matti Vähänäkki /sd
medl. Sulo Aittoniemi /alk
Leena-Kaisa Harkimo /saml (delvis)
Erkki Kanerva /sd
Toimi Kankaanniemi /kd
Seppo Lahtela /cent
Annika Lapintie /vänst
Kari Myllyniemi /cent

Kirsi Ojansuu /gröna
Veijo Puhjo /vänst
Tero Rönni /sd
Mauri Salo /cent
Petri Salo /saml
Timo Seppälä /saml
Marja Tiura /saml (delvis)
Harry Wallin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Kaisa Vuorisalo.